

Commissie Beleid, Projecten en Laboratorium

**Conceptverslag commissievergadering
Beleid, Projecten en Laboratorium van 30 november 2022**

Aanwezig: de dames Creemer, Eshuis (portefeuillehouder Noord), Heeringa en mevrouw Plas (voorzitter)
(portefeuillehouder Zuid), de heren Haerkens, Tjarks en De Vos

de heer Kooistra, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris)
en mevrouw Hulzebos, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: De heer Mentink

1. Opening

Mevrouw Plas opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 2 november 2022

Tekstueel:

Pagina 1, Verslag vergadering d.d. 2 november 2022, de tweede alinea van onderen
De heer Haerkens geeft aan dat de zin 'en vraagt zich af .. nog niet klaar is' weggelaten kan worden.

Pagina 3. Najaarsrapportage 2022, tweede alinea, de zin 'Mevrouw Creemer .. doorbesprekingen plaats vinden'

Mevrouw Creemer geeft aanvullend aan dat fase 1.0 en fase 2.0 de nationale veenstrategie betreft.

Pagina 4, Najaarsrapportage 2022, derde alinea

De heer Haerkens geeft aan dat hij ook toegevoegd wil zien dat dat het instrument subsidie incidenteel gehanteerd kan worden om gewenst gedrag te stimuleren en niet als structureel onderdeel van een business model moet zijn.

Pagina 5, Begroting 2023, zesde alinea, de zin '*Mevrouw Creemer* ... bestaand beleid is'
Aan de zin 'water bovenstrooms vasthouden in het Hunze gebied' toevoegen 'houden we het bovenstrooms ook vast buiten de NNN'.

Pagina 5, Begroting 2023, in de vragen van *mevrouw Creemer* zou zij graag naast de maatregel en de paginanummer ook de kopjes / onderwerpen bij de maatregelen genoemd willen zien, omdat de verslagen zelfstandig gelezen worden.

Maatregel 5.4.4 'Water vasthouden bovenstrooms in diverse trajecten in de Hunze', valt onder 'Thema Deltaplan Veiligheid (H 5 WBP)', maatregel 6.3.1 tot en met 6.3.7 vallen onder 'Thema Deltaplan zoetwater (H 6 WBP)', maatregel 8.2.1 'Modellering toekomstig watersysteem' valt onder 'Thema Deltaplan ruimtelijke Adaptatie (H 8 WBP)' en dan specifiek 8.2.1.5 'Stimuleren duurzaam bodembeheer landbouw d.m.v. pilots' en maatregel 9.4.1 'Tussenrapportage toestand en effectiviteit beheermethoden invasieve exoten' valt onder 'Thema Integraal beheer (H9 WBP)'. Alle maatregelen zijn te vinden in de bijlage van de 'Begroting 2023'.

Naar aanleiding van:

Pagina 4, Najaarsrapportage 2022, tweede alinea van boven

De heer Haerkens geeft aan dat hij ook bedoeld heeft om bij zeer tijdrovende projectvoorstellen ook via een tijdsplanning geïnformeerd wil zijn, dit mede met betrekking tot de doorlooptijd van de veenstrategie.

Pagina 5, Begroting 2023, gegeven antwoord vanuit de ambtelijke dienst in het kader onderaan de pagina

Mevrouw Creemer bedankt voor het gegeven antwoord en merkt op dat er twee waterschappen worden genoemd met betrekking tot de verspreiding van exoten en vraagt of ons waterschap al met de andere waterschappen in gesprek is over de verspreiding van exoten die ons gebied in komen.

Mevrouw Heeringa legt uit dat ons waterschap constant in gesprek is met andere waterschappen over het water dat via hun gebied bij ons binnenkomt, ook dit onderwerp komt aan de orde.

Pagina 6, Begroting 2023, vijfde alinea, in de zin '*De heer Haerkens* ... bij de koplopers' zou *de heer Haerkens* graag het woord 'bewust' willen vervangen door het woord 'vergelijkenderwijs'. De zin wordt dan 'Het helpt hem om vergelijkenderwijs met een aantal beleidsposten om te gaan'.

Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 14 december 2022

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Aanpak visveiligheid gemalen (deel 2)

De heer Tjarks is blij met het voorstel en tevreden over de aanpak. Hij kan zich er volledig bij aansluiten.

De heer Tjarks vraagt wat een goede visstand is, waar hebben we het over.

De heer Kooistra legt uit dat er twee type visstanden zijn.

Één voor de KRW, binnen de maatlatten wordt gekeken naar de diversiteit, hoeveel verschillende soorten vissen zijn er en horen ze daar thuis. Hoort de vis er niet thuis dan scoort die negatief, hoort die er wel thuis dan geeft dat een goed visbestand. Hiervoor liggen landelijke

maatlat vast.

Daarnaast ligt er voor de niet KRW kanalen en polders geen harde richtlijn vast voor een goede visstand, bepaald aantal vis en diversiteit.

Verder geeft *de heer Tjarks* aan dat het krediet vrij fors lijkt, maar heeft het er voor over, maar wacht ook het advies vanuit de commissie FAZ af.

De heer Haerkens vindt het een uitstekende notitie, alles is goed weergegeven, het zit goed en logisch in elkaar en realiseert zich dat er veel jaren werk achter zit om het zo vanzelfsprekend weer te geven.

De heer Haerkens is blij met de voortrekkersrol van ons waterschap hierin. De afwegingskader / criteria is gehanteerd waardoor de aanbevelingen logisch zijn. Hoe krijgen we 353.000 minder dode vissen, het belang van dit onderwerp is meer dan groot. Door een programmatische aanpak komt er versnelling in aanpak en dat is goed.

De heer Haerkens merkt op dat naar aanleiding van de aanbevelingen op pagina 5 er later besluiten worden genomen over de gewenste toekomstige aanpak naar aanleiding van een uitgebreide watersysteemanalyse. Hij zou graag zien dat het niet onnodig opgeschort wordt en wil er graag een specifiek tijdslimiet aan koppelen, omdat het onderwerp ons bezig houdt, wij een voortrekkersrol hebben en de kennis er is om er verstandig op in te spelen. Kunnen we niet eerder resultaten verwachten die aangeven wat we hier doen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we besluiten nemen over de toekomstige aanpak, dat de gebiedsanalyse afhangt van de gebiedsprocessen voor het veen en de regie hierin bij de provincie ligt. We zijn afhankelijk van andere partijen. Het zit in de planning en de veenstrategie is vastgesteld voor het overige veen en dat heeft een tijdsbestek.

De heer Haerkens merkt op dat de algemene evaluatie in 2028 is en dat dat over een complete bestuursperiode gaat. Hij vindt dat te laat en vraagt zich af of we zoveel tijd nodig hebben. Kunnen we niet eerder resultaten geven. Verder vraagt hij wanneer de resultaten van de andere gemalen beschikbaar komen.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat het klopt dat er zoveel tijd voor nodig is, omdat hele programma geëvalueerd wordt en het gelijk getrokken wordt met de KRW. Resultaten kunnen niet eerder gegeven worden, dat heeft tijd nodig. Zij vult aan dat we in de tussentijd bezig zijn met onderzoeken.

De heer Haerkens zegt dat er om meerdere redenen kritisch gekeken moet worden naar de inzet van noodpompen (visveiligheid), mogelijk kan er minder beroep op worden gedaan, ook omdat bewust omgang moet plaats vinden met watergebruik.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we afgelopen jaar de aanbestedingsvoorwaarden hebben versterkt en dat aangegeven is dat het veilige noodpompen moeten zijn. Noodpompen hebben we wel nodig. De investering van vaste pompen is niet rendabel. Dit wordt elk jaar bezien.

Naar aanleiding van pagina 6 van de bijlage, 'Duurzaamheidsaspecten', heeft *de heer Haerkens* een verhelderende vraag; het vraagstuk vijzelpompen werkt bij ons, dus we hebben toch veel meer visveilige gemalen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat dit de eerste fase betreft en dat er inmiddels veel andere dingen zijn bewerkstelligd.

Mevrouw Creemer vindt het onderwerp van dit voorstel relevant en is blij dat dit op de agenda staat. Ze zegt dat alles goed voorbereid is

Mevrouw Creemer geeft aan dat een aantal vragen die al gesteld zijn voor haar ook ter zake doen.

Mevrouw Creemer vraagt of de noodpompen van dit jaar ook al visvriendelijk waren.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

In de uitvraag bij het raamcontract voor noodpompen hebben we rekening gehouden met visvriendelijkheid. We hebben uitgevraagd aan mogelijke leveranciers om grote pompen te leveren met zo laag mogelijke toerentallen om zo weinig mogelijk vischade te veroorzaken.

Mevrouw Creemer merkt op dat vissterfte een ernstig probleem is en vraagt of er overleg met de provincie mogelijk is om het gebied Ulsda eerder aan te pakken.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we dit zeker meenemen in de gesprekken met de provincie.

Mevrouw Creemer is benieuwd naar de aanvoergemalen.

De heer Kooistra legt uit dat een aanvoergemaal binnen een bepaald (korter) tijdsbestek draait. Met wering kan meer bereikt worden, die worden anders benaderd dan poldergemalen en visweringen zijn bij poldergemalen geen goede optie.

Mevrouw Creemer merkt op naar aanleiding van pagina 6 van de bijlagevoorstel van 2021 'Aanpak visveiligheid gemalen' aangegeven wordt dat gemaal Rozema een visvriendelijk gemaal is en vraagt of er al resultaten zijn over de visvriendelijkheid.

De heer Kooistra legt uit dat het onderzoek is uitgevoerd, maar dat de verwerking nog moet plaats vinden.

Mevrouw Plas vindt het een goed onderbouwd voorstel, zowel inhoudelijk als financieel

Mevrouw Plas vraagt zich af welke cofinanciering aangevraagd zou kunnen worden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat er gezocht wordt naar verschillende subsidiemogelijkheden die gerelateerd zijn aan de doelstellingen en de maatregelen.

Mevrouw Plas merkt op dat er breder gecommuniceerd zou kunnen worden en beveelt aan dit ook richting de jongeren te communiceren, dit met betrekking tot natuur en water en gezien het onderstrepen van de bestaansrecht van het waterschap

Mevrouw Eshuis licht toe dat dit onderwerp heel veel mensen zal aanspreken.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Het realiseren van visveilige pompen bij de 5 gemalen Hongerige Wolf, Sportterrein Wildervank, Wildervank Stedelijk, Wildervank Landbouw en Folkers/Esserpolder in de periode 2023 t/m 2027 en hiervoor een krediet van € 4.107.000,- beschikbaar te stellen;
- Voor het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden in de periode 2023 t/m 2027 ten behoeve de realisatie van een visveilige oplossing bij 5 gemalen met een geringe capaciteit een exploitatiebudget van € 75.000,- beschikbaar te stellen (5 jaar lang € 15.000,- per jaar). Deze voorbereidende onderzoek werkzaamheden moeten leiden tot een beter inzicht in de kosteneffectiviteit van de voorgestelde aanpassingen en technische haalbaarheid;

- Het uitvoeren van een watersysteemanalyse voor het bemalingsgebied van gemaal Ulsda. Dit moet inzicht geven in de toekomstige invulling van het waterbeheer binnen dit bemalingsgebied en een doorkijk geven naar de benodigde technische maatregelen om dit mogelijk te maken. Deze analyse moet gereed zijn in 2027;
- Begin 2028 worden bovenstaande 3 actiepunten geëvalueerd en samen met een voorstel voor het vervolgtraject voorgelegd aan het algemeen bestuur.

6. Vervanging laboratorium informatie en management systeem (LIMS)

Mevrouw Eshuis licht het voorstel kort toe.

De heer Tjarks geeft aan dat het een noodzakelijke investering voor de bedrijfsvoering is.

De heer Haerkens zegt dat het vanzelfsprekend is dat wij over een modern LIMS moeten beschikken, zeker als de softwareontwikkeling is gestopt. Hij vindt het positief dat er 7 waterschappen bij betrokken zijn.

De heer Haerkens vindt het gevraagde beschikbaar te stellen voorbereidingskrediet ad € 80.000,- voor fase 1 van het project onverwacht veel. Hij vraagt waarom er nog extern advies ingewonnen moet worden, met 7 waterschappen is er een forse ICT aanwezig. Kan het niet over meerdere partijen uitgesmeerd worden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat het bedrag ad € 80.000,- binnen de GR-regeling valt met een verdeelrekening van 45% voor NZV.

De heer Haerkens zegt dat het huidige meer dan 20 jaar oude LIMS iets zegt over onze kwetsbaarheid, het wordt niet meer ondersteund door de leverancier, zijn we wel voldoende alert hier op. Hij geeft aan dat het lang duurt dat het optimaal werkt, 10 jaar.

Mevrouw Eshuis legt uit dat het inregelen tot aan het optimaal werken veel tijd kost, maar dat het belangrijk is dat het goed gedaan wordt. Het is een harde switch.

De heer Haerkens zegt dat het prijzig is, een fact of life, maar dat je mee moet.

De heer Haerkens merkt op dat de een doorlooptijd van de vervanging LIMS 3 jaar tijd kost. Hij adviseert om ook een vergelijking te maken buiten de wereld van de waterschappen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat een vergelijking met LIMS bij het laboratorium met veel andere bedrijven, zoals een bedrijf als een bank, niet te vergelijken is. Bij het laboratorium worden veel andere regels, normen en waarden gehanteerd met andere veiligheidsaspecten.

De heer Haerkens concludeert dat het belangrijk is dat we dit doen, maar dat het wel met de nodige zorgvuldigheid en snelheid gedaan moet worden.

Mevrouw Creemer is het eens met wat gezegd is, de werkzaamheden van het laboratorium zijn noodzakelijk en het gaat ook om de veiligheid

Mevrouw Creemer vraagt met betrekking tot de investeringen of het kennis delen is of dat de investering ook samen wordt aangegaan.

De heer Kooistra legt uit dat het voortraject gezamenlijk wordt gedaan en iedere partij afzonderlijk de aanbesteding doet. Wij kijken of we directer kunnen aanbesteden via een openstelling van het Waterschapshuis.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 80.000,- voor fase 1 van het project vervanging LIMS.

7. Rondvraag

Mevrouw Plas vraagt of er kennis van de brief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is genomen, het gaat over de rol van water en bodem bij toekomstige besluitvorming over ruimtelijke ordening.

Mevrouw Eshuis zegt dat er zeker kennis van de brief is genomen en dat er een reactiebrief van uit de Unie van Waterschappen komt, alle waterschappen zijn hierbij met de Unie betrokken.

De heer Kooistra vult aan dat het onderwerp 'Water en Bodem Sturend' op de informerende bijeenkomst van 31 januari aan de orde komt, zo ook de onderwerpen 'Droogte in relatie tot Drentsche Aa'en' en 'Waterverdelingsakkoord/Waterbeschikbaarheid'.

8. Sluiting

Mevrouw Plas bedankt een ieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 1 februari 2023.

Jelmer Kooistra
secretaris

Hermien Plas
voorzitter